

Protokół

17. posiedzenia 4. sesji IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 12. października 1881.

Początek o godzinie 11. minut 25 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyplikiewicz.

Sekretarze pp. Jasiński Józef, Czaykowski Alfons, Turzański, Jan hr. Stadnicki.

Obecnych posłów 120.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oświadcza, iż protokół z 15. posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie podniesiono zarzutów, a protokół z 16. posiedzenia jest w kancelaryi sejmowej złożony do przejrzenia.

Sekretarz Jasiński Józef czyta spis petycji od Nr. 520 do 540 wniesionych do Wys. Sejmu po dzień 12. października 1881, a przydzielonych następującym komisjom:

Prawniczej Nr. 520 do 524, 530, 540, — petycyjnej Nr. 525, 526, 531, 534, 536, 539, — drogowej Nr. 527, 529, — administracyjnej Nr. 528, 533, — budżetowej Nr. 532, 537, 538, — edukacyjnej Nr. 535.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym przedmiotem porządku dziennego jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie przestrzegania przepisów o uwolnieniu korespondencji władz autonomicznych od opłat pocztowych.

Sprawozdawca poseł Smolka uwolniony na wniosek p. Krukowieckiego od czytania sprawozdania wnosi, ażeby sprawozdanie to odesłać do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zniesienia prawa popinacyi w mieście Samborze.

Sprawozdawca poseł Smolka wnosi odesłać to sprawozdanie do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie subwencji dla izraelskiej wyznaniowej szkoły ludowej w Brodach.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi odesłać to sprawozdanie do komisji edukacyjnej.

Izba uchwała ten wniosek.

Następuje sprawozdanie komisji edukacyjnej w przedmiocie założenia internatu dla uczniów seminarjum nauczycielskiego we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Małecki uwolniony od czytania sprawozdania prostuje pomyłki druku i odczytuje następujący wniosek komisji:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Z początkiem roku szkolnego 1882/83 ma być założona we Lwowie Bursa dla uczniów c. k. Seminarjum nauczycielskiego męskiego;

2. Bursa ta utworzoną będzie na razie dla 60 uczniów religii chrześcijańskiej wszystkich trzech obrządków katolickich i utrzymywana będzie kosztem funduszu krajowego;

3. Na pierwsze urządzenie tej Bursy wyznacza się suma 5.200 zł. w. a., zaś na jej utrzymanie rocznie suma 19.090. zł.;

4. Natomiast coroczna pozycya dotychczasowa „30.000 zł. na stypendya dla kandydatów nauczycielskich“, będzie z dniem wnijsięcia w życie tej Bursy zredukowana do 26.585 zł.

5. Wstawi się do budżetu na rok 1882:

a) na pierwsze urządzenie Bursy 5.200 zł.;

b) na utrzymanie za 4 miesiące 1882. r. 6.364 zł.,

6. Uchwała się obok załączony statut dla bursy.

7. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby bursę tę wprowadził w życie, wydał prowizoryczne dla niej instrukcje i regulaminy i takowe na przyszłej sesji Sejmowi do wiadomości przedłożył.

Projekt statutu Bursy lwowskiej krajowej.

§. 1. Dla 60 uczniów religii chrześcijańskiej c. k. Seminarjum nauczycielskiego męskiego we Lwowie, otwiera się Bursa funduszem krajowym utrzymywana, której celem: przez bezpłatne, pieczołowite, religijno-moralne wychowanie przysięć w pomoc instrukcyi seminarzyckiej i przysposobić wychowanców swoich na prawdziwie pożytecznych, powołaniu swemu odpowiednich nauczycieli ludowych.

§. 2. W szczególności zapewnia bursa uczniom w niej umieszczonym nadzór, mieszkanie, pożywienie, opał, światło, pranie, łóżko z pościelą, opiekę nad zdrowiem, przybory i pomoc naukową.

§. 3. Do bursy lwowskiej krajowej mogą być przyjęci tylko tacy uczniowie, którzy do c. k. Seminarjum nauczycielskiego we Lwowie bądź to do klasy przygotowawczej, bądź do wyższych kursów uczęszczają, a 15go roku życia wstępując do klasy przygotowawczej, 16go wstępując do kursu I. i t. d. jeszcze nie przekroczyli.

§. 4. Oprócz tego przyjęcie może nastąpić tylko na podstawie następujących dopełnionych warunków:

a) Przedłożenie orzeczeń lekarskich o ogólnym stanie zdrowia i co do ospy szczepionej;

b) Okazanie świadectw szkolnych, a przynajmniej z ostatniego półrocza;

c) Piśmienne zobowiązanie się do tego, że wychowaniec po ukończeniu wychowania w zakładzie, służyć będzie co najmniej sześć lat jako nauczyciel szkoły ludowej w kraju naszym — w przeciwnym razie zaś bursie kosztu wychowania zwróci;

d) Nakoniec piśmienna deklaracya rodziców lub opiekunów, że gdyby uczeń z zakładu został wydalony, w takim razie zobowiązują się oni do bezzwłocznego odebrania go z bursy na własną swoją porękę.

§. 5. Pierwszeństwo do przyjęcia mają ci, którzy wykazą najlepszy postęp w naukach przy chwalebnych obyczajach, a zarazem stosunkowo są najubożsi.

§. 6. Samowolne niestósowanie się do przepisów porządku domowego, opieszałość w nauce, grubsze przekroczenia pod względem obyczajów i t. p. mogą pociągnąć za sobą wydalenie z zakładu. Wystąpienie z c. k. Seminarjum nauczycielskiego pociąga za sobą w każdym razie ten skutek.

§. 7. Prawo przyjęcia i wydalenia służy Wydziałowi krajowemu, który też i w każdym innym kierunku jest najwyższą władzą dla bursy lwowskiej krajowej. Pod jego zwierzchnictwem i kontrolą zarządza bursą w granicach oznaczonych regulaminem i instrukcyami Regens przy pomocy Wiceregensa.

§. 8. Dyrektorowi c. k. Seminarjum nauczycielskiego męskiego we Lwowie służy prawo nadzorn nad kandydatami umieszczonymi w bursie w obrębie teje; do dawania Dyrektorowi wszelkich, zadanie to umożliwiających objaśnień, jest Regens bursy zobowiązany.

§. 9. Co do karności domowej, posług w zakładzie, do których użyci być mają wychowañcy, i praktyk religijnych wykonywać się mających przez nich, zawiera szczegółowe orzeczenia regulamin i instrukcyę przez Wydział krajowy wydane.

§. 10. Muzyki, śpiewu i gimnastyki uczą w bursie osobni nauczyciele. Uczniowie uznani za niezdolnych do muzyki będą od tej nauki uwolnieni. Instrumentów muzycznych i przyrządów do gimnastyki dostarczy zakład.

§. 11. Przez czas wielkich feryj Seminarjum nauczycielskiego, bursa będzie zamknięta.

W rozprawie ogólnej p. ks. Jasienicki wnosi przejście do porządku dziennego nad wnioskiem komisji.

P. Michał Popiel przemawia przeciw wnioskowi komisji.

P. Sawczyński za wnioskiem komisji.

P. Spławiński zabiera głos przeciw wnioskowi komisji a za wnioskiem p. Ks. Jasienickiego.

P. Paweł Popiel czyni wniosek, ażeby Izba przyjmując wnioski komisji, odesłała je do Wydziału krajowego w celu zbadania, o ile dałyby się zmniejszyć koszta utrzymania bursy — i obmyślenia miejsca na 10 uczniów mogących na swój koszt być umieszczonymi w bursie.

Zamknięto dyskusję na wniosek p. Męcińskiego.

Zapisani jeszcze do głosu pp.: Zucker, Jasienicki, Krukowiecki przeciw wnioskowi komisji.

Marszałek wzywa, aby mowcy wybrali generalnego mowcę.

P. Zucker zrzeka się głosu.

P. Krukowiecki jako generalny mowca przemawia przeciw wnioskowi komisji.

Po przemówieniu sprawozdawcy cofa p. Popiel Paweł swój wniosek, następnie odrzuca Izba 63 głosami przeciw 36 głosom wniosek p. Ks. Jasienickiego przejścia do porządku dziennego nad wnioskiem komisji.

Z powodu spóźnionej pory zamyka Marszałek posiedzenie i zapowiada następne na czwartek 13. października o godzinie 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Protokoł XVII. posiedzenia.

Porządek dzienny 18. posiedzenia, 4. sesji, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego które się odbędzie we czwartek dnia 13. października 1881 o godzinie 11. przed południem.

1. Dalszy ciąg rozpraw w przedmiocie założenia internatu dla uczniów seminarjum nauczycielskiego we Lwowie. Sprawozdawca poseł **Małecki**.

2. Sprawozdanie komisji kultury krajowej w przedmiocie rządowego projektu ustawy o licencyonowaniu prywatnych ogierów. Sprawozdawca poseł **Tarnowski Jan**.

3. Sprawozdanie komisji budżetowej w sprawie zaliczki w ilości 11.433 zł. w. a. udzielonej w roku 1875. z krajowego funduszu szkolnego gminie miasta Krakowa.

Sprawozdawca poseł **Smarzewski**.

4. Sprawozdanie komisji administracyjnej w przedmiocie statutu dla zdrojowiska **Krynica-Słołwiny**. Sprawozdawca poseł **Romer**

5. Sprawozdanie komisji drogowej w sprawie petycji towarzystwa **Tatrzańskie** o uznanie drogi z Nowego Targu do **Zakopanego** za krajową i o wybudowanie jej w najkrótszym czasie.

Sprawozdawca poseł **Michałowski Roman**.

6. Sprawozdania o petycyach.

Koniec posiedzenia o godzinie 3. minut 20 po południu.

Marszałek krajowy

Zybkiewicz w. r.

Sekretarze

Jasiński w. r.

Turzański w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Wysokiego Sejmu krajowego po dzień 12. października 1881.

520. O ustanowienie siedziby Starostwa w **Dębicy** proszą: obszar dworski w **Gumniskach** przez p. **Wohlfarta**.
521. dtto obszar dworski w **Gawrzyłowej**.
522. dtto gmina **Zawada**.
523. dtto obszar dworski w **Woli żerakowskiej**.
524. dtto w **Korzeniowie**.
525. **Teodor Dosyńczuk** przez p. **Potockiego** z zażaleniem na Starostwo podhajeckie z powodu rzekomego prześladowania go rewizjami za broszurami zakazanymi.
526. **Małczyńska Józefa** przez p. **Wesołowskiego** o zapomogę.
527. **Gminy Jasienica, Wola jasienicka, Blizne i Orzechówka** przez p. **Buchwałda** o zmniejszenie taryfy myta na stacyi w **Domaradzu**.
528. **Mieszkańcy przedmieścia Nakoneczne** przez p. **Dobrzańskiego** o wydzielenie ze związku gminy **Jaworów**.

529. Lazar Englander przez p. Romera o opust czynszu dzierzawy myta na moście Niedzickim.
530. Rada pow. Dąbrowska przeciw zarządzonemu wyłączeniu z obrębu powiatu gmin: Jagodniki, Woli rogowskiej, Dębina z Nowopolem, Wietrzychowice i innych.
531. Zieleniak Grzegorz inwalid przez p. B. Kowalskiego, o zapomogę.
532. Kamil Stroynowski przez p. Męcińskiego o stypendyum na frekwencyę kursu weterynaryi.
533. Oddział towarzystwa gospodar. w Żółkwi przez p. J. Czaykowskiego o zrównanie kalendarzy obu obrządków.
534. Piotr Sthecków nauczyciel przez p. Wasilewskiego o zaliczkę na płacę.
535. Nauczyciele i nauczycielski szkół ludowych w Tarnowie przez p. Spławitńskiego o zaliczenie ich pod względem płac do klasy I.
536. Komitet parafialny w Tyńcu przez p. A. Dunajewskiego o zapomogę na restauracyę kościoła.
537. Dyrekcyja szkoły żeńskiej Brzeżany przez p. Zuckra o stałą subwencyę dla tej szkoły.
538. Paklerski Alojzy asystent rachunkowy Wydziału krajow. przez p. Kuczkowskiego o zaliczkę na płacę.
539. Daniłowicz Michał nauczyciel przez p. Ochrymowicza o zapomogę.
540. Włościanie powiatu Tłumackiego przez p. ks. Sawę, o pomoc przeciw lichwie banku włościańskiego w Stanisławowie.
-

